

Szczedrzyk

(Scedricz **1300**, Scedrzik **1400**, Stedryk **1532**, Zrzendrżink **1644**, Hitlersee 1936-1945, Szczedrzyk od **1945**).

Źródło słów nazwy miejscowości można wiązać z imieniem lub przymiotnikiem [szczodry]. Jakkolwiek najstarsze wykopaliska archeologiczne potwierdzają ślady zamieszkiwania ludzi z początku naszej ery, ciągłość osadniczą należy raczej wiązać z wiekiem IX-XI. Najstarszy dokument pisany mówiący o płaceniu dziesięciny w postaci 30 dzbanów miodu na rzecz biskupa wrocławskiego, wymienia miejscowość w roku 1300. Pierwszym znanym z imienia mieszkańcem wsi, wymienianym w licznych dokumentach z lat 1385-1412, jest Wenceslaus de Szczedrzyk, presbiter, substitutus vicarius dziekana kolegiaty w Opolu, a w końcu substitutus decanus.

Z najstarszych dokumentów dowiadujemy się też, że Szczedrzyk należał do dóbr Księstwa Opolskiego, płacąc jednocześnie dziesięciny na rzecz biskupów wrocławskich. Najstarszy dokument istnienia nie tylko kościoła, ale także parafii z proboszczem, pochodzi z roku 1447 i mówi o płaceniu podatku kościelnego w postaci denara św. Piotra (świętopietrza).

Bardziej szczegółowy opis miejscowości znajdujemy w Urbarzu dóbr zamkowych Księstwa Opolskiego z roku 1566/67. Dowiadujemy się z niego, że mieszkańcy wsi, wśród których 27 bartników pobierało miód ze 1157 barci, byli ludzie wolni ale i niewolnicy. Zamieszkiwało ją 31 rodzin gospodarujących na 32 hubach ziemi. Napisano też o dwóch istniejących młynach. W roku 1639 wzniesiono nowy, drewniany kościół pod wezwaniem św. Mikołaja w miejsce wcześniejszego spalonego, także drewnianego.

Dokładny opis kościoła, wsi i jej mieszkańców oraz rozległej parafii sięgającej Biestrzynnika, Myśliny i Staniszcza z kościołem filialnym w Krasiejowie, znajdujemy w dokumentach wizytacji parafii z roku 1676. Wieś liczyła już 52 zagrody i 3 młyny, posiadała także własnego nauczyciela. W roku 1725 wieś zamieszkiwało 38 samodzielnych włościan – gburów. 6 lipca 1763 nastąpiła największa tragedia w historii miejscowości. W wyniku pożaru który ogarnął całą centralną część miejscowości spłonęło wiele domów, polebania i kościoł. Spłonęły wszystkie dokumenty i księgi mówiące o przeszłości wsi i parafii. Dopiero w 10 lat później, w roku 1773 proboszcz Maciej Bzdura przystąpił do odbudowy kościoła. Budowniczym drewnianej świątyni, która przetrwała następne ponad 120 lat był cieśla z Dębina Joseph Kihl. W roku 1839 wieś liczyła 965 dusz. W 1857 powstaje dwuklasowa szkoła.

W drugiej połowie XIX wieku w Szczedrzyku zamieszkuje 35 dużych gospodarzy – gburów, 22 zagrodników, 107 chałupników i 28 ubogich komorników. Uprawia się pszenicę, żyto, owies, jęczmień i poganek. Znajdują się 3 młyny, królewska leśniczówka, 2 gospody i szkoła, do której uczęszcza 232 dzieci. W 1899 roku rozpoczęto budowę nowego, konsekrowanego w 1905 roku, murowanego kościoła, istniejącego do dnia dzisiejszego. W 1910 roku wieś liczyła 1682 mieszkańców. Obok zasadniczej części wsi należały do niej: Zamoście z 25 domostwami, 2 sklepami i 2 młynami, Kryślina z 12 gospodarstwami, przysiółek Na Łuku z 5 domostwami, Wygon liczący 3 domostwa i dwa młyny wiatraki.

Obraz wsi zupełnie zmienił się po rozpoczęciu wielkiej budowy Zbiornika Turawskiego. Prace rozpoczęte w roku 1933 trwały do 1939. Dziś nowoczesna wieś dzięki sąsiedztwu jeziora stała się atrakcyjną miejscowością wypoczynkową.